

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér-sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A képtelenség taktikája.

— Fővárosi levél. —

Budapest, márczius 8.

Apponyinak határozottan nagyon kellemetlen napjai vannak. Hogy bizott ő abban, hogy Ugron Gábor majd kirántja a hinárból és megvédelmezi álláspontját, annál is inkább, miután ez sokáig megbeszélés tárgyát is képezte volt, s ime egyszerre csak feláll az örökké legmagasabb hangokban dolgozó képviselő s tart egy kifejezésekben ugyan nagyon is erős beszédet a kötelező polgári házasság ellen, de tartott, bár csak néhány odavetett megjegyzéssel egy még sokkal erősebb beszédet a szükségbeli, vagy amint Helfy megjegyezte, inséges polgári házasság ellen. Ha fel lehetne tételezni azt, hogy vita közben Apponyi gróf enged argumentációnak és fejtegetéseknek, s hogy enged meggyőző érveknek, most okvetlenül azt kelle elvárni, hogy egyszerűen visszavonja határozati javaslatát és mondjuk, hogy csatlakozik Ugron álláspontjához, ha már egyáltalán nem tud megbarátkozni a kötelező polgári házassággal. Bár a mai ülés márczius 7-én nagy szónoklata után, amely nem csak nagy figyelmet keltett, és még sokáig valóságos kutforrás lesz, különösen jogi szempontból, mindazokra nézve, a kik a polgári házasság kérdésével fognak foglalkozni, — értjük Jellinek beszédét — tulajdonképp oda kellene vinnie minden magyar embert, de különösen azt, a ki évtizedeken keresztül fennen hangoztatta, hogy Magyarország főbb érdeke nemzeti szempontból itélendő meg, hogy csakis a kötelező polgári házasság az a mely a magyar államot és benne a magyar nem-

zetet egygyé, egyöntetivé fogja forraszthatni, míg ellenben a fakultatív, vagy hogy érthetőbben beszéljünk; a tetszészerinti házasság, az állam és egyházak közti versengést s az ezekből származó összekocczanást csak állandosítja, különösen akkor, ha, a mint ezt Apponyi és Szapáry gróf is kívánja, egységes házassági jog mellett állami jurisdikciót állapítunk meg. Ugron nagygarra azt mondta, hogy szabadelvű csak azaz egy álláspont, hogy az egyéneknek egészen szabad tetszésére kell bízni azt, hogy egybe akarnak-e kelni a templomban a pap előtt, vagy a polgári hatóság előtt. Ez ugyan tetszetős felfogás, de mihelyt a kivételre az életre áttérve az egyes eseteket vizsgáljuk, csakhamar azt látjuk, hogy ebből a legfurcsább fejlődhetnék és tényleg fejlődnének is. A katolikusok például — fel kell legalább tenni a jó katolikusról, — a templomban fognak egybekelni. Veszély esetén, — a mi végre is a katolikusoknál sincs kizárva, amint azt számos szentszéki tárgyalás bizonyítja — egyszerre csak megszűnik az egyház minden fenhatósága, de nem a befolyása. Az állam pl. elválasztja az illető házasságokat, s most köteles volna a katolikus pap az ő anyakönyvébe okvetlenül beírni, hogy azok elváltak; hogy azok már nem élnek házasságban.

Ezt a katolikus pap mindvégig megfogja tagadni. A konfliktusoknak egy egész sorozata áll elő. De mi lesz akkor, ha nincs állami anyakönyv, amint hogy ezt sem Ugron, sem Apponyi nem akarja? Mi lesz mindezekben az esetekben? Ez lesz azután az egyének szabadsága! De még tovább megyek. Ha elvált katoli-

kus ember akár a fakultatív akár az inséges polgári házasság mellett újra egybekel és a házasságból gyermekek származnak, ezeket megakarja keresztelni a katolikus papnál. Kepzelhető olyan katolikus pap, a ki akkor ezeket a gyermekeket törvényeseknek fogja bejegyezni? de viszont képzelhető apa, a ki eltűrné azt, hogy törvényes gyermekét törvénytelennek jegyezzék be? Ez csak pár példa a sok közül! Hogy akarnak ezek az urak rendes és békés állapotot létesíteni ilyen, mondhatni, rettenetes viszonyok között, melyeket a katolikus papság hatalomvágya még rosszabbakká tett? — Hiába minden tiltakozás és minden feljajdulás! — A ki nem akarja elválasztani az egyházi hatáskört az államtól, annak el kell tűrnie azt, hogy ő ultramontánnak tekintetik. Az egyik készakarva, öntudatosan az, a másik meg akaratlanul; de ez még a rosszabbik fajta.

Az ultramontán szó alatt t. i. tényleg azt kell érteni, hogy az egyház hatalma és befolyása uralkodjék az országban s legyen hatalmasabb az államnál, legyen hatalmasabb a nemzet összeségének akaratánál. Találónan fejtegette ma Jellinek, hogy az Apponyi javaslata elkerülhetetlenül és feltartóztathatatlanul a concordatumhoz vezet, a mire az ellenzék is felszisszent. Tényleg Apponyi grófban a megfordított Jozefinismus uralkodik, a menyiben ő az egyház hatalmát fölé helyezi az állam hatalmának; de hogy meg is legyen ez a hatalom teljesen az egyházban, ki akarja szolgáltatni az állam kezében lévő hatalmi eszközöket is, hogy az egyházak szolgálatára álljanak, meg is

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A korinthusi csatorna.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

A classicus ó-kor nevezetesebb szellemi termékeiről, mint technikai vívmányairól: amiket ugyanis a szabad gondolkodás szülte, míg emezek élő tanui azon zsarnokságnak, melylyel az ember embertársát lenyűgözte. Az egyiptomi gulák óriás emberáldozat árán emelkedtek fel, s fölöttök való csodálkozásunkba rendszeresen részvét vegyül azon szerencsétlenek iránt, kik itt halálra gyötrettek, hogy uroknak csendes pihenő helye legyen. Szabad földön nem is találni oly óriási műveket, mert a technikai nehézségeket nem tudták legyőzni. Egyébiránt a classicus kor tulajdonított attól a gondolattól, hogy a tudományokat gyakorlati értékükért műveljék.

Az új-kor technikai vívmányai egyedül azok, melyek az emberi lelket büszkeséggel telítik, miután itt a szellemi erő diadala látni a természet fölött. Legnagyobb szolgálatot az emberiségnek az az egynek nyújtotta, mely a gépeket felfedezte, mert az embernek ugyan felszabadult az emberiség azon munkái alól, mely az embert igavonó állattá le-

A legújabb technikai vívmányok egyik hatalmas alkotása a korinthusi csatorna, melyet a Globus legutóbbi száma alapján van szerencsém e lapok olvasóinak bemutatni.

Már a hatodik században Krisztus előtt kísértett többek fejében az az eszme, hogy a korinthusi öblöt az isthmus tulsó oldalán levő szaroni öböllel összekapcsolják. Megelőzőleg az emberek úgy segítettek magukon, hogy a hajókat egyik kikötőből a másikba faszínekkel, a diolcuson tolták át. Korinthus tyranusa, a hét böles egyike Periander fejében már megszületett az átvágás eszméje, de a delphi jósa e tervvel nem rokonszenvezett. Már pedig görög ember semmibe sem fogott az oraculum nélkül, s a mely terv az oraculumnak nem tetszett, halva született. Periander is felhagyott tehát tervével. De Julius Caesar, később Caligula és Neró idejében valósággal hozzákezdtek a csatorna megásásához. Korinthus s az átellenes Lutraki (a régi Lehaeum) között. A nyugati oldalról nagy méretű csatorna-műhöz kezdtek, de a forrongó idők a csatorna elkészültének nem kedveztek. Még a tizenhetedik században is láthatók voltak a csatorna nyomai egy kilométer hosszúságban. A csatorna szélessége 20–25 méterre volt tervezve; mélysége is megfelelő lehetett, de idővel a földrengések s eliszapodás betöltötték,

de még kétezer év múlva is két-három méter mély volt.

Ami a vállalkozó, de babonás görög-római szellemnek nem sikerült, létrehozta a jelen század technikai haladottsága. A magyar származású Türr tábornok hártotta el azon természeti akadályt, mely különösen télen a barátságos szomszéd népek közlekedését megnehezítette. 1881-ben eszközölte ki Türr tábornok az engedélyt az isthmus átvágására. A létrejött részvénytársaság 99 évi szabadságot kapott, s ez idő lejártával a csatornatulajdonjoga a görög kormány birtokába megy át.

1883-ban kezdette meg az előmunkálatakat von Streit német mérnök, ki a helyi körülményeket teljesen ismerte és tizenkét évi szakadatlan munka után 1893-ik év nyarán a csatorna átadatott a forgalomnak. Az isthmus átszelő csatorna hat km. hosszú; szélessége a víz színén 25 méter, a mélységben 22 méter, mélysége 8 méter. A csatorna magas mészsíklából álló falak között húzódik végig, 90 méter magasságban átszeli a Patrasból Athenba vezető vasut. A vasuti hidról gyönyörű képet lehet látni minden felől; a classicus ókor nevezetesebb helyei beláthatók innen, egybek között fölségesen emelkedik a Parnassus, melynek tövében a delphi jósa állott.

akar alkotni törvényeket, a melyek rendelkezésükre bocsájtják az összes állami tényezőket és erőket az egyházaknak.

A kormány javaslatának ellenzői folyton mesékben dolgoznak, a mi nem csoda, miután hihető érvek saját álláspontjuk mellett nincsenek, de csodálatos, hogy milyen, mondhatni értelmetlen és a tárggyal sehogy sem összefüggő módon alkalmazzák tanuságos meseiket.

Egy bárgyu perzsa mesét hozott fel ma Ugron Gábor, amelynek logikája szerint egy király testéből kinövő két kigyó a király agyát tépi és ő mégis életben marad. Az ilyen mese megállhat Perzsiában, de nem való a civilizáció földjére. Azt állította, hogy az állami türelmetlenség okozza majd a felekezeti türelmetlenséget. Mily könnyelmű izgatás és hecczelés ez! Türelmetlenség-e az állam részéről, ha elhárít minden okot és alkalmat, hogy az egyházak szolgálói lelkiismereti konfliktusba ne kerülhessenek? Hiszen ez teljesen ultramontán és reakciónárius álláspont! Hiszen ez az, a minnek a papok részéről való hangoztatása ellen az egész világ fellázad!

S akkor Ugron Gábor fitogtatja a magyar szabadelvűséget!

Még inkább lázítás az és önmagában valóban teljesen értelmetlen dolog, mikor elkezd kiáltani, hogy ha Krisztus ma jönne közénk, az állami mindenhatóság nevében ma is megfeszítenék. Hát Krisztus türelmetlenséggel, felekezeti izgatással jött az emberek közé, és nem szeretettel, kiengesztelődéssel?

Hova ragadhatja a pártzenvedély a politikust! Valóságos istentagadásba keveredik és inkább kicsinyíti Krisztust, csak hogy csattanós megjegyzéssel fejzhesse be beszédét!

BELFÖLD.

A kongrua.

A kongrua-bizottság f. hó 9-én, pénteken d. u. 4 órákor teljes ülést tart, melyen tárgyalás alá veszi az albizottságnak a lelkészi jövedelmek összeírására vonatkozó munkálatait. A tanácskozás folytatólag mindaddig fog tartani, a míg ezen munkálatok megállapításával el nem készülnek. Felette hívatatos, hogy e nagyfontosságú ügy minél előbb sikeres megoldást nyerjen.

A csatornára fordított költségek összege 60 millió frankra rug, ennek kétharmadát francia részvények képezik, a harmadik rész azonban görög. A Peloponnesus körüli utat, mely télen gyakran veszedelmes, 90 tengeri mérfölddel, vagyis 144 kilométerrel rövidíti meg, ezzel meg lehet takarítani 400-600 frank költséget, annál inkább, miután Statiusnak „Raucae circumtonat éra Maleae” mondása nagyon is igaznak bizonyul.

Az átvágás következtében két város keletkezett a csatorna két végén: a szaroni öböl mellett a csatorna keleti végén Isthimia Korinth közelében Posidonia. Ez utóbbi Neptun vagy Poseidon híres templomáról vette nevét, e templomból egyes kocka-kövek s oszlop-töredékek még mai nap is láthatók itt-ott szétszórva. A nagyobbik, Isthimia, szép festői fekvéssel bír; Türr tábornok villája ezen a tájon Kalamaki falutól egy kilométer távolságra emelkedik. Eleinte Kalamakiban szálltak meg a csatorna építésénél működő magasabb rangú tiszték, de bizony e klasszikus faluban nem találhattak valami nagy kényelmet, miután különösen éjjel mindenféle meghívás nélküli házibogarak nagyon is zaklatták őket. Csakis a magyar Gerster Béla főmérnök lakása képezett kivételt, ki az osztrák-magyar Lloyd tágas épületében lakott.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 8.

Kezdeté d. e. 10 órákor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán, Josipovich, Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky, Szilágyi, Lukács, Hieronymi, Tisza.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A szabadjegyek.

Bartók Lajos a kereskedelemügyi miniszter tegnapi felszólalása miatt kért szót, amelyben azt mondta, hogy nem adtak a liberális nagygyűlésre szabad jegyet, mint szóló tegnapi előtti beszédében említette. Sőt a miniszter hozzátette, hogy 10,000 frtnál nagyobb volt a gyűlésből befolyt jövedelem. Legalább volt valami eredmény. (Derűtség balfelől.) Hát tényleg nem adtak szabadjegyet, de voltak ingyenjegyek, amiket megvettek és ingyen osztogattak. Felhossa az aradi küldöttséget, amelynek programját is felolvasta; ennél ilyen ingyenjegyeket osztogattak s ebből egyet be is mutatott. (Derűtség jobbfelől.)

Hock János kijelenti, hogy ő is ingyenjegyeket értett. Egyébként, hogy ő nem magyarázza félre a dolgot, jele ennek az az anekdotta, melyet szóló maga hozott forgalomba. Egy emberrel találkozott akivel szóba állott.

— Hogy került ide? — kérdezte a vidékitől.

— Ilyenkor nincs munka. Aztán ingyen hozott fel a jegyző, hát feljöttem.

— De hisz magát láttam egy katolikus nagygyűlésen is.

— Oh igaz! — felelte a vidéki. — Akkor meg a plébános hozott fel. (Derűtség.)

Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter konstatálja, hogy az ő tegnapi állítását imhol igazolták a felszólalók is. Ránézve pedig ez a fő. (Helyeslés jobbfelől.) Ami pedig a rendezést illeti, konstatálja, hogy ahol többen vannak, ott tényleg kell rendezni az utazást. Így történt ez Aradon is. Ami tehát egyáltalán semmit se von le abból az ünnepélyből. (Zajos, élénk helyeslés jobbfelől.)

Károlyi Gábor gróf felhossa, hogy ők a czeglédieknek kértek kedvezményes külön vonatot, de nem kaptak. Hogy nem kaptak kedvezményes külön vonatot, tanuskodik a nyugta, melyet ime felmutat s amely szerint e külön-

A megnyitás alkalmából Achmetbey török menekült, ki Athenban tartózkodik két év óta, tett közzé francia és görög nyelven egy kis füzetet, melyben szép jövőt jósol e vállalatnak, mely annyi nehézség után végre létre jött, különösen előnyösnek mondja Görögországra nézve.

Nézetében azonban sokan nem értenek egyet. Annyi tény, hogy az Adria és Levante, továbbá ez utóbbi s a Fekete-tenger közötti kereskedelemnek nagy szolgálatot tesz, csak hogy a Földközi-tenger nyugati medencéjére nézve nem bír fontossággal. A csatornán 20-25 perc alatt lehet áthajózni; a Pyraeusba vagy Syra szigetére menő posta gőzösöknek utja pedig óráról órára meg van szabva, hogy a posta és személyszállítás érdekeinek megfelelően. Nem is nyújt tehát kedvezményt egyébnek, mint az átmeneti kereskedelemnek, s a görög kormányának nagyon szerény jövedelemre lehet reménye. Ezen kívül technikai szempontból kifogásolható, hogy az oldalfalak szegények s kiterő helyek a szembe jövő hajók részére nincsenek, ez utóbbi hiány már több panaszra adott okot.

Meddig lesz megóva az elizapodástól, meddig járhatnak nagyobb hajók a csatornán, azt csak a jövő mutatja meg.

LAUKÓ ALBERT.

vonatért ki kellett fizetni a rendes díjszabás szerint. (Helyeslés.)

A kötelező polgári házasság.

Batthyány Tivadar gr. a fölött kesereg, hogy a sajtó és a sajtón kívül mások is, hogyan üldözik őt és társait, amiért kilépett a szabadelvűpártból. Pedig azért kellett kilépnie, mert nem értett egyet az egyházpolitikával és mert ő is azon az állásponton van, a melynek Szapáry Gyula adott kifejezést. Ez az álláspontja a kötelező polgári házasság és az anyakönyvi javaslatokkal szemben. A válások egyenjogusításának és a recepczióknak híve. Sürgeti egyben a katolikus autonómiát, a melynek ügyében, úgy sejtí, a kormány nem jár el eléggé határozottan. Ha a kötelező polgári házasságot nem szavazza meg, teszi ezt azért, mert adott viszonyaink között ezt nem tartja helyesnek és megfelelőnek. Ezt az álláspontot vallotta Csáky is, midőn 1883-ban, bár ma a kötelező polgári házasság híve, azt a reformot, amit akkor tárgyaltak, a zsidó-keresztény házasságot megszavazta. Tehát szóló, amidőn nem fogadja el a kötelező formát, úgy cselekszik, amint cselekedett Csáky 1883-ban, tehát tíz év előtt. (Helyeslés balfelől.) Adott viszonyaink között a felekezeti béke lecsendesítésére és az állami érdekek kielégítésére elégséges és egyedül alkalmas a fakultatív polgári házasság. Bár izgatnak ellene minden lehető eszközzel: azért ő meggyőződése szerint fog cselekedni és a javaslatot jelen formájában visszautasítja és megszavazza Apponyi Albert határozati javaslatát. (Élénk helyeslés balfelől.)

Csáky Albin gr. vallás- és közoktatási miniszter szükségesnek tartja azonnal reflektálni Batthyány gr. az autonómia vonatkozó megjegyzésére. Kijelenti, hogy mindent vethetnek szemére, de egyet nem, azt, hogy amit ígért s aminek teljesítése tőle függ, hogy azt ne teljesítette volna. (Zajos helyeslés jobbfelől.) Megígérte, hogy a püspöki kar véleménye után azonnal bizottságot nevezett ki. Ezt megígérte és meg is tette. Ilyen határozott eljárással szemben senki sem jogosult, hogy a kormány eljárásának őszinteségét kétségbe vonja. (Helyeslés jobbfelől.) Amint eddig, a további lépéseket is határozottan meg fogja tenni. (Helyeslés.) Továbbá kijelent, hogy ő a főrendiházban a kötelező forma mellett nyilatkozott s hogy megszavazta a zsidók és keresztények házasságáról szóló javaslatot, megszavazta, mint szükséges rosszat. (Helyeslés jobbfelől.)

Batthyány Tivadar gr. félreértett szavait igazítja helyre, kijelentvén, hogy ő tisztelettel viseltetik Csáky iránt és nem vonja kétségbe őszinteségét.

Láng Lajos nem tart Batthyányval és nem fogja az eltávozott asztaltársaság tagját üres kancsóval dobálni. (Zajos derűtség.) Azt mondta Ugron, hogy II. József is liberális volt, mint szólók. Pedig minden történeti forrás azt tanúsítja, hogy II. József uralkodása nem volt egyéb, mint a felvilágosult despotizmus. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Hasonló erejű argumentum, hogy ez a javaslat előkészíti az anarchizmust (Helyeslés.) amit inkább a fakultatív formáról lehet elmondani. (Helyeslés.) Apponyi módus vivendije nem segít a jövő állapotokon, legfőlegb csak árt. Apponyi ellene van a kötelező formának. Nyilván feleli, hogy a szabadelvű eszmék, ha egyszer föltámadnak, diadalmaskodnak ellenállhatatlanul. (Helyeslés jobbfelől.) Akár ellenzi, akár támogatja Apponyi ezt a javaslatot, törvény lesz belőle okvetlenül, mert az ország közszükséglete követeli. Megszavazza a javaslatot. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Györfly Gyula volt a következő szónok, aki a javaslatot nem szavazza meg, bár híve a polgári házasságnak.

Budapest, márczius 8. (Saját tudósítás, távirata.) A képviselőházi ülés további felfolyomáról tudósítók a következőket sürgönyözték.

Utolsó szónok Fenyvessy Ferencz, aki talpraesett beszédben felszólította a jelenléteket, hogy ne beszéljenek többet a tárgy kimerítve. Egyébként a javaslatot szíve mélyéből pártolja.

A gyermekek vallása.

— Bizottsági tárgyalás. —

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága Schvaroz Gyula elnökielte alatt tartott tegnapi ülésében folytatta a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Az első szakasz első bekezdését érdemleges tartalmára nézve következőleg állapította meg a bizottság, végleges szövegezését a legközelebbi ülésre tűzvéni ki:

„Különböző vallású házaspárak házasságuk megkötése után hat hónap alatt valamennyi születendő gyermekükre nézve egyidejűleg megegyezhetnek arra nézve, hogy születendő gyermekeik valamennyien az apa vagy az anya vallásában neveltessenek-e vagy pedig nemük szerint kövessék-e szüleik vallását.“

A §. másik két bekezdését változatlanul elfogadta a bizottság.

A 2 §. szerint megegyezés hiány esetén a házaspár összes gyermekei az atyának a házasságkötés idejében vallott vallását követik.

A bizottság több tagja ezzel szemben annak kimondását hozta javaslatba, hogy megegyezés hiánya esetén a gyermekek nemük szerint szülik vallását követik.

Herman Ottó kijelenti, hogy nem vesz részt a szakasz tárgyalásában, mert meg nem engedhető megszorításnak tartja azt, hogy a felekezeten kívül álló szülők kénytelenek gyermekeiket a bevett, vagy törvényesen elismert vallások valamelyikében neveltetni. A bizottság többsége beható tanácskozás után abban állapodott meg, hogy a szülők megegyezésének hiányában a gyermekek nemük szerint szülik vallását követik.

Ezzel a tárgyalás folytatása ma délután 2 órára tűzvéni ki, az ülés véget ért.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 759.8 milliméter, délután 2 órakor 760.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 1.5, délután 2 órakor C° + 9.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 2, délután 2 órakor N. 4. Felhőzet: reggel borult, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 2 milliméter.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Március 9. —
Szárak. — Enyhe.

Az egyházipolitikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező több táviratok alapján az

„ARADI KÖZLÖNY.“

Lapunkból a közönség már a kora reggeli órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfontosságú, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vívott.

Az „Aradi Közlöny“ csaknem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításával az összes fővárosi lapokat, a mekkés délután érkeznek Aradra, míg az „Aradi Közlöny“-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklődéssel ország-feszült kíváncsisággal várt vitákról és hírekről, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

Előzetéseket elfogadunk bármely naptól

Külföldi hírekért, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

Előzetéseket elfogadunk bármely naptól

Külföldi hírekért, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

Előzetéseket elfogadunk bármely naptól

Külföldi hírekért, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

HIREK.

Március 9. Péntek. Róm. kath. naptár: Francziaka. — Protestáns naptár: Francziaka. — Izraelita naptár: S. Vajhira. — Görög-keleti naptár (február 25.): Taráz. — A nap két 6 óra 10 perczkor, nyugszik 5 óra 40 perczkor. Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiségj: Polgári iskola, földszint.

Március 11. Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Március 11. A Széchenyi-gözmalom rendkívüli közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

A nagygyűlés után.

Az egyházipolitikai reformokat támogató országos mozgalom végrehajtó bizottsága, mint értesülünk, mindazokhoz, kik a márcz. 4-iki nagygyűlésen résztvettek, a következő bucsusztó intézi:

Társadalmi uton, minden kormányi beavatkozás vagy hatalmi eszközök kizárásával kezdeményezett és lefolyt akciónk, mint az egész nemzet szabadelvű polgárságának történeti jelentőségű megnyilatkozása záródott le, úgy fogja fel a közvélemény s ekként ama cél, mely a megindításnál szemünk előtt lebegett, el lett érve: ma el kell ismernie mindenkinek azt, hogy az általunk támogatott politika a nemzet nagy rétegeinek közfelfogásában vert már gyökeret.

Működésünk nem volt személyi érdekű; ha tehát ma a hazafias elismerés hangján mondunk köszönetet mindazoknak a törvényhatóságok, testületek, egyletek és egyeseknek, a kik bennünket támogattak, mozgalmunkban részt vettek, tesszük ezt, mint képviselői annak a nagy eszmének, mely a mi gyenge hívó szavunkat szárnyaira véve, úgy hatotta át az országot, hogy az erős visszhangból egy új korszak irányító szózata hallik ki.

Mi megnyilatkozni segítettük a nemzet szabadelvűségét, — ennek hangját elnémitani többé nem lehet — s meggyőződésünk az, hogy jó szolgálatot tett a hazának az, a ki ezt idejében szólaltatta meg. Nem állunk mi politikai pártok szolgálatában. Akciónk nem is volt a harc zaja, mert jelszavunk: békés és feltartóztatlan haladás szabadelvű intézményekkel! S ezt tartjuk mi jövőre is annak az alapnak, a melyen ellenfeleink hozzánk közeledhetnek, elvtársaink között és közöttünk pedig a lefolyt nemzeti ünnepélyt túlélő s elveink diadaláig tartó szövetség fenmarad s a szükséghez képest újra nyilatkozik.

Budapesten, 1894. évi március 7.

A végrehajtó-bizottság elnöksége:

Orczy Béla br., Pálffy János gr.,
Andrássy Tivadar gr., Eszterházy
István gr., Radocza János.

— Személyi hír. Bulcsi Jankó Lajos lovassági tábornok és dandárparancsnok hónap reggel Szegedről Aradra érkezik.

— Kossuth betegsége. Velencei levelezőnk írja turini értesülése alapján: A nagy hazafi állapota a legutóbbi időben annyira aggasztó volt, hogy minden pillanatban lehetett tartani a legvégzetesebb katasztrófától. Kossuth, — ezt a hirt a környezete nem is titkolja, — állandóan és állhatatosan foglalkozik a meghalás gondolatával. Valósággal megunta már az élet terhét. Halni akar. Ezért utasította vissza a rendszeres orvosi kezelést is. Mostani javulása csupán időleges, a katasztrófa még nem mult el, legfőlegb egy kissé elodáztatott. Maga Kossuth úgy jellemezte mostani javulását, mint a kiürült mécsnek utolsó fellebbanását.

— Aradmegye közigazgatási bizottsága hónap, szombaton reggel 9 órakor tartja meg Fábrián László főispán elnökielte alatt a hó 7-éről elnapolt március havi rendes ülését, a melyre a bizottsági tagok figyelmét ez uton is felhívjuk.

— Böjti predikáció. Csák Csirjék minorita lelkész ma tartja 5-ik predikációját. A beszéd témája ez lesz: „A Szt. keresztől való ta-

nítás bolondság azoknak, akik elvesznek, azoknak pedig akik üdvözülnek isteni erő.“ A lelkész ezen cím alatt a szenvedő Jézus végtelen szeretetét s Jézus 7 szavát magyarázza.

— A fa- és fémipari szakiskolai épülete. A kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett Aradváros tanácsához, a melyben azon óhajának ad kifejezést, hogy szeretné, ha a város az aradi fa- és fémipari szakiskola céljaira külön épületet emelne, a melyben a fejlődő intézetet a külföld hasonló intézeteinek nivójára lehetne fejleszteni. A miniszter ugy kontemplálja a tervet, hogy a város a miniszterium által elkészítendő tervek és költségvetés alapján még ez évben építtesse ki az iskolaépületet, a melyért évi 1600 frt bérösszeget fizet az állam. A tervek elkészítése előtt az építkezésre használandó telek kijelölését kéri a miniszter. A leiratot a telekkijelölés megejtése és javaslatával végett kiadta a tanács a gazdasági széknek. Ha a város hajlandónak nyilatkozik az építkezésre, — a mi kétségtelen, — akkor a részletek megállapítása végett Binder Lajos országos iparfelügyelő a miniszter megbízásából le fog utazni Aradra.

— Arad város villamvilágítása. Arad város villamvilágítási bizottságának lapunkban közölt jelentése kapcsán beteresztett pályázati feltételeit a városi tanács kiadta tárgyalás végett a jogügyi bizottságnak. A jogügyi bizottság már legközelebb megkezdni tárgyalásait úgy, hogy a pályázati feltételek a 14-iki városi közgyűlés elé terjeszthetők legyenek.

— Millenniumi kiállítás. A millenniumi kiállítás munkálatai oly serényen haladnak, hogy máholnap állandó rovatot kell a számára nyitni. A kereskedelemügyi miniszter most felhívást bocsátott az aradi kerületi bizottsághoz, melyben tudatja, hogy a bejelentő iverk legközelebb szétküldetnek. A vidéki bizottságokat most már nagy tevékenységre buzdítja. Azt hisszük, hogy közgazdaságunk egyetlen faktora sem fog hiányozni erről a nemzeti ünnepről. Hozzá tesszük ez értesülésünkhöz még azt, hogy az 1896-iki ezredéves országos kiállítás közleményei című folyóirat legutóbbi száma a földművelésügyi miniszterium kiállítási irodaigazgatóságának jelentését tartalmazza a VI-ik (mezőgazdasági) VII-ik (erdészeti és vadászati) csoportra vonatkozólag. Egyben közli a kiállításra vonatkozó részletes határozatokat, bejelentési iverk és elismervények formáját s az orsz. kiállítási pénzalap 1893. évi zárszámadásait hozza.

— Laktanya kibővítés. Már tűzte ki Aradváros közigazgatási bizottsága a vásártéri honvénhuszár laktanya kibővítése ügyében a helyszini tárgyalást. Minthogy azonban a szegedi II-ik honvédkerületi parancsnokság kiküldöttjei csak hónap reggel érkeznek meg, a helyszini tárgyalást szombaton reggel 9 órakor ejtik meg. A tárgyaláson Institóris Kálmán főjegyző, Párecz István tanácsnok, Posgay Lajos dr. főorvos és Virágh Lajos főmérnök a város, bulcsi Jankó Lajos tábornok, Öhl főhadbiztos és Kretz műszaki tanácsos pedig a honvédkerületi parancsnokság részéről lesznek jelen.

— Az alföldi nagy műút. A kereskedelmi miniszteriumban élénk munkálkodás tárgyát képezi az alföldi nagy műút ügye. A műút közigazgatási bejárását már a jövő hónapban megkezdik.

— A „Honfoglalás“-t. Munkácsy Mihály óriási szenzációt keltő hatalmas képét, az aradiak közül jóformán mindenki megnézte a hét elején, mikor az aradi és aradmegyei küldöttség a liberális egyházipolitikai reformok melletti nagygyűlésen a fő-és székvárosban részt vett. Miután az aradiak közül nincs mindenki

abban a kellemes helyzetben, hogy a liberális gyűlésen megjelent s ezt a hatalmas koncepczióju képet is megzemlélte volna: szolgálatot vélünk tenni a közönségnek akkor, midőn felhívjuk figyelmét, hogy az „Aradi Közlöny” szerkesztőségében Munkácsy képének körülbelül két méter hosszú és fél méter magas a kvarell-utánzata — mely a megszólamlásig hü — ma reggeltől fogva megtekinthető. A remek képet nagy áldozatok árán a „Könyves Kálmán” irodalmi részvénytársaság készítette s a kép annál érdekesebb, mivel az alakok az eredeti színezést hüen tükrözi vissza. A közönség köréből bárkit a legnagyobb szíveséggel látunk, a ki az óriási képnek e sikerült kis utánzatára kíváncsi.

— **A Marosról.** A Maros folyó vizállása állandóan csökken. Ma-holnap már szigetek fognak kibukkanni a vizek közepéből. Tegnap csak 0 alatt 0.84 volt a vizállás.

— **Tavaszi vásár.** Ma kezdődik Aradon a tavaszi vásár, mely igen élénknek ígérkezik, hacsak az aradi vásárokrá hagyományos pontossággal érkező szokott eső szét nem veri a vásáros népet. Ma és holnap az állatvásár, vasárnap és hétfőn pedig a belső vásárban lesz élénkség és nagy sokadalom.

— **A pénzügyminiszter engedménye.** Uj-p a n át község inségkölcson tartozásának 706 frt 12 krt tevő hátralékos kamatait elengedte, illetve törölte a pénzügyminiszter.

— **Gyilkossági merénylet szerelemből.** Deák Mihály tornyai legény — írja levelezőnk — szerelmes lett Riger Mihály leányába, kit azonban nem akartak hozzá adni feleségül. Ez aztán annyira elkészerítette a szerelmes legényt, hogy egy töltött revolverrel éjjeli 11 órakor, a mikor Riger nem volt otthon, elment a házhoz és ott Rigernét és leányát le a karta löni. Több legény nesztét vette e tervnek és nyomon követték társukat, kire éppen a kritikus pillanatban rontottak rá. Ez azonban dulakodás közben kiszabadult társai kezéből és hazaszaladva, háromszor egymás után magára lőtt, de szerencsére egyszer sem talált.

— **A vingai plébános.** Mint értesülünk, Dessewffy Sándor püspök megerősítette Vadász János rafniki plébánosnak vingai plébánossá történt megválasztását. Az új vingai plébános már e hó 15-én elfoglalja helyét.

— **Templomrablás Fiumében.** A Fiume védszentjéről elnevezett Sz.-Vitus templomba ismeretlen tettesek betörték a minap. A templomnak nagy értékű ezüstkészlete van, a mi megmagyarázza a merész vállalkozást. A rablók a nagy templom vaskos ajtaját nem bírták feltörni és e miatt egy veszélyesebb módhoz folyamodtak. Felmásztak a magas templom kupolájára és a kis toronyból levágott elég gyenge harangkötélen ereszkedtek le a templom belsejébe. A templom ezüst felszereléseit helyökből kimozdították, de ekkor valószínűleg gondolkodóba estek azon, hogy mégis csak istentelen cselekedett a templomi dolgokat elrabolni. No meg értékesíteni is nehéz az ilyen egyházi drágaságokat. Ott hagyták hát az ezüstneműt hanem helyette megkeresték a pénzes vasszekrényt, s abból a benne volt 180 frtot az utolsó garasig elvitték. Hogy nem közönséges tolvajok voltak, azt bizonyít a merész tett ügyes kivitele és a vasszekrény felfeszítésénél elkövetett szakzerű eljárás. A rendőrség nagy apparátussal látott hozzá a rablók kipuhatólásához.

— **Lelketlen kuruzsló asszony került a nagy-kikindai kir. ügyésség kezébe, Lotáriusz Mária személyében.** Ez a nő a magzatelhajtást üzletszerűen gyakorolta Perjámoson és vidékén. Evék óta működött a nélkül, hogy nyomára jöttek volna. Legutóbb egy jómódu gazda 13 éves leányán oly veszedelmes műtetet végzett, hogy a leány élethalál között lebegett. Az orvos nyomára jött a baj okának puhatólódzni kezdett. A leány vallomásából kitűnt, hogy Perjámoson a fiatal lányok első tanácsadója volt ez a magzatelhajtó asszony. 13—15 éves leányok, köztük a legjobb családok gyermekei, egész

könnyűszerrel adták át magukat az erkölcstelen életnek, azon reményben, hogy a „Mári néni” majd segít rajtuk.

— **Önálló árvaszék Csabán.** Békéscsaba a rendezett tanácsu város egy régi óhaja nagy lépéssel halad teljesebbé felé. Ha a n Béla városi ügyész megbízást kapott a képviselőtestülettől, hogy az önálló árvaszék felállításának módozatairól kidolgozandó javaslatát terjesztesse mentől előbb a képviselőtestület ülése elé.

— **Névmagyarosítás.** Gregyiné Gábor erdőhegyi illetőségű pankotai lakos vezetőkevének „Kertész“-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Elfogott pénzhamisító.** A szegedkerületi csendőrség Jaszénován elfogta Udosovics Gaja megszökött rabot. A fogházból kiszabadult fegyencz ólomból gyártott hamis tizdenarosokat. A vállalatnál rávallott két rabtársára, Grünwald Frigyesre és Mújára Gicára, a kik szintén szerb pénzeket hamisítottak. Vallomása szerint Grünwaldtól 100, Mújától pedig 19 darab tizdenarost vásárolt s átment szerb területre s ott tuladott azokon. A csendőrség mind a két jó madarat elcsipte.

— **Gyanus haláleset.** Gillián Jenő deszki uradalmi erdőszgyakornok, a napokban rejtélyes tünetek között mult ki. A fiatal ember rendkívül megtermett és egészséges volt. Ozvegy anyjának, a ki Budapestről jött fia temetésére, feltűnt a rejtélyes halál s fiát a koporsóból kivétette és felboncoltatta. Az orvos valóban mérgezést állapított meg. A nyomozást megindították.

— **Munkácsy új történelmi festménye.** Mint egyik budapesti könyvatos újság értesül, a kormány a „Honfoglalás“-hoz hasonló nagy történelmi festményt készül megrendelni Munkácsy Mihálynál az új országház főrendi ülésterme számára. Ez a kép az 1741-iki emlékezetes pozsonyi országgyűlés ama jelenetét örökítene meg, mikor a gyermekével megjelent Mária Terézia királynő előtt az ország rendei felugorva, lelkesülten kiáltották: „Moriatur pro rege nostro Maria Terezia!” Munkácsy már régebb idő óta foglalkozik a kép esztréjével s a jövő héten is azért megy Pozsonyba, hogy a helyszínén tanulmányokat tegyen.

— **Hűtlen szeretők ellen csalhatatlan szert ajánlgatót Seiber Teréz aradi asszony, a ki iparszerűleg üzi a szeretővisszavarászás mesterességét.** Az ördöggel czimboráló asszony a jó multkor is két leánnyal hitette el a piacon, hogy egy szoknyáért, kötényért, kendőért és 2 frtért visszavarásolja hűtlen szeretőjüket. A balga leányok beugrottak, elhitték ígéréteit s mindent megadtak neki, a mit csak kért. Hiába! A hűtlen szeretők csak nem tértek vissza hozzájuk. Seiber Teréz a becsapott leányok tegnap felismerték a piacon s bekísértették a kihágási bíró elé, a ki a notórius csalót átkísértette a vizsgálóbíróhoz.

— **Leszurta a vetélytársát.** Egy leányt szeretett két nagy-kikindai szerb legény, Szuboticski Milán meg Cselekity Dusan. A szerelmi versengésből halálos gyűlölet támadt köztük. A napokban, Szuboticski az utcásarkon beszélgetett a leánnyal, mikor a vetélytársa éppen oda vetődött. Heves szóváltás támadt köztük, a mi közben Cselekity egy hatalmas késsel vetélytársán halálos sebet ejtett. A leszurt ellenfél kedvese oldalán nyomban kisenvedett.

— **Kutya és macska.** Zivataros időben a színházigazgató a színház bejáratánál áll és lesi a közönséget. Mellette áll hü titkára.

— **Meglássa — dörmög az igazgató —** hogy egy macska se látogat el ma hozzánk.

— **Nem is volna csuda, ilyen kutya időben!**

— **Lófejű vendég a „Millennium“-ban.** Különös meglepetésben részesültek tegnap délután 4 órakor a budapest Andrassy-uton levő „Millennium“-kávéház vendégei. Amint nagy nyugalommal szüröcsölték a feketét, egyszer csak csörömpölve betörték a nagy utca ablak üvegtáblái s a kávéházban megjelent egy ló, utána pedig egy kétkerekű gíg, fellökve minden utban álló kávéházi szerszámot, asztalt és széket. A kasziros kisasszony rémült sikoltására azonban a derék állat megijedt s visszafelé lépve, szépen kitolta a kétkerekű alkalmatosságot arra, amerre bejött, azután rohant tovább eszeveszett futással a sugár-uton. A „Millennium“ vendégei még a késő este órákban is megilletődve beszéltek a csodálatos esetről.

— **A fülbevalók viszontagságai.** Gólo-mity Teréz hirhelt enyveskező asszony ellopott egy pár arany fülbevalót. Beosapta. A zálogjegyet eladta. Az új tulajdonos tovább adta a ozdulát s tegnap egy negyedik asszony ki akarta váltani a fülbevalókat. A jó asszonyt a rendőrségre kísérték, ahol jóhiszeműségét igazolta. Gólo-mity Teréz ül.

— **A legrövidebb házasság.** Milanoban a napokban Lambertini Ignio gróf oltárhoz vezette Spraldelli Irén grófnőt. A menyasszony nászszakoma közben visszavonult, állítólag azért, hogy átöltözködjék, de ettől a pillanattól fogva nyomtalanul eltűnt. Még a rendőrséget is mozgósították, de az se birt nyomára jönni. Lambertini gróf kétségbeesve tért vissza a legényéletbe. Kinyitja lakásának ajtaját — és ime eléje lép fiatal felesége a legigézőbb reggeli öltözetben és elbűvölő mosolylyal. De ez a mosoly nyomban elhalt ajkán, midőn örjögő férje kijelentette, hogy haza mehet, mert nem barátja az efféle meglepetéseknek. Nem használt se kérés, se sirás, a fiatal asszonynak mennie kellett s azóta vissza se tért, mert a gróf már megindította a válópört.

— **Sürgős szerelem.** Temesmegyében évenként mintegy 400 fiatal oláh folyamodik rendkívüli házassági engedélyért; 18-ik életévüket betöltötték ugyan, de katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget. Márczius 4-én kezdődik az oláh böjt s ennek megkezdése előtt halomszámra érkeztek ilyen folyamodványok a honvédelmi miniszterhez. Nagy derűtséget keltett egy temesmegyei oláh ember, a ki ilyen táviratban kérte a házassági engedélyt fia számára: „Kérem megadni halogatás nélkül fiamnak a házassági engedélyt, mert már a lakodalmi ökrötis levágtam s így a legkritikusabb helyzetbe jutnék, ha az engedély nem érkezik meg vasárnapig.” A boldog ökr-és völegénytulajdonos kérését teljesítették.

— **Pályázatok.** Aljegyzői áll. a sátorlajuhelyi törvényszéknél 2 h. a. — Aljegyzői áll. a székesfehérvári törvényszéknél 2 h. a. — Irnoki áll. a nagyikindai törvényszéknél 4 h. a. — Jegyzői áll. a pécsi törvényszéknél 2 h. a.

— **Apró hírek.** Kovaszinczon Moga Vaslalie ottani lakos kárára 3 forint értékű meglópták kamráját. A nyomozás folyamán tes, Filimon Mitrúné kovaszinczi ismételt fel, ki tettét beismerte. — Lipán G. Józseftől Ernest Antal 8 forint értékű szerszámokat ellopott. A bűnöst a ki tettét beismerte átadták Solymos község előjáróságának. — Pécskán Apatyán János megtámadta Telekán Efron ottani lakost és késével több szurást ejtett rajta. A gyógyulás 12 napot vett igénybe. — Elekén Adam Józsefet 12 forint értékben megrabolták. A tettest nyomozzák.

GYÁSZROVAT.

† **Miertl Károly elhunytáról részvétellel vetjük az alábbi gyászjelentést:** Miertl Károlyné szül. Viktor Mária saját, ugy gyermekei Gyula, Károly, Irén, Mariska, Józsefin és Lajos, apósa Miertl Mátyás, unokatestvérei Gaal Anna, Czineker Berta, Petrilla Etel, testvérei Erlich Józsefné szül. Viktor Ida, Nemes Jánosné szül. Kuklai Anna, nagynénjei Schwabnoha Anna, Rafilla Róza, sógorai Erlich József és Nemes János, nemkülömben számos rokonai és jóbarátai nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja felejthetetlen jó férje, atyjuk, fia, nagybátyjuk, sógoruk, unokatestvérük és rokonuk Miertl Károlynak, fojyó évi márczius hó 8-án, reggeli hat órakor, életének 41-ik és boldog házasságuk 10-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi márczius hó 9-én, d. n. 4 órakor fognak Furdó-utca 10, a) számú házból a helybeli rómkath. sirkertben örök nyugalomra tétet engesztelő szentmise áldozat 1894. évi r. hó 10-én, reggeli 9 órakor fog a t. ta-atyák templomában a Mindenhatór tattatni. Arad, 1894. márcz. 8. Aldás lengjen porai felett.

EGYLETEK, TÁRSUL

(*) Az aradi „Philharmonia” hó 9-én pénteken este 8 órakor kari próbát tart, melyre a műuton hívja meg az élénkség. gári fiuiskola disztermében ta

MULATSÁGOK.

(=) Apró kisasszonyok bálja. Az aradi polgári leányiskola növendékei — Somogyiné, az általános ismert jó hírű táncmesternő tanítványai — folyó hó 10-én délután tartják meg táncvizsgájukat, melyre a meghívókat az intézet igazgatósága küldi szét. De sok apró szivecske dobog előre a boldogságtól, a félelemtől a szombat délutáni mulatságnak, mely a Krispin teremben fog végbemenni. A tánc kezdődik délután 4 órakor és tart besötétlő esti 9-ig.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Márczius 9. (Péntek) A vasgyáros, színmű; Ujházy-Székely Cornélia és Ivánfy Jenő vendégfellépésével.

Márczius 10. (Szombat) Troubadour, opera; Szirovátka Károly vendégfellépésével.

A proletárok.

— Ujházy vendégfellépéssel. —

Ujházy né Székely Kornélia asszony vendégszerepel jelenleg az aradi színpadon, melyen ez idő szerint egyik művész jön, a másik megy, közben műkedvelők is művészkednek. Tehát elértük a szezon legérdekesebb pontját. A közönség elég változatosságot tapasztal magasabb élvezetekben van része.

Ma még a nemzeti színház művészei vannak soron Ujházy né és Ivánffy, holnap jön az opera: Szirovátka. Utána a népszínház néhány elsőrendű tagja rándul le s valószínűleg Blaha Lujzához is lesz szerencsénk. A milyen szerencsés kezű a mi direktorunk vendégekkel szemben, még Duse Eleonórát vagy Sarah Bernhárdot is lehozza. Kitelik tőle.

De maradjunk a tegnapi estnél. Ujházy né nagyon szép asszony, nagyon kedves asszony s ráadásul neje egy híres pompás művésznő. Megjelenése fess, felvillanyozó s eme kiváló tulajdonoknál fogva mindegyesre jogot formálhat ahhoz, hogy egy olyan udvariaságáról híres közönség, minő az aradi, nemcsak akkor tapsoljon neki, mikor a színpadra lép, hanem akkor is mikor beszél, amikor játszik. Szemet hunytunk gyengéi előtt, jóakarattal hallgatuk hideg, csak nagyon ritkán érzelemfestő szavakat és tapsoltunk neki. Ugyan ki ne tapsolna egy szép asszonynak, pláne ha ez a szép asszony Ujházy felesége?

Kaptak azonban tapsot a mi színészeink is. Így első sorban Bácsné, a ki a vértanu özvegyét komikai vénával s természetesen vonásokkal játszotta meg, továbbá Fenyvessi (Zátonyi), Balassa (Timót), Bács (Mosolygó), Szilágyi Berta (Elza) és főleg a kis Kiss Mariska, a ki meglepő bátorsággal és ügyesen mondotta el a Senki Gátor szerepét.

A házban sokan voltak, de oly sokan nem, hogy az ülőhelyek egészen megteltek volna.

☞

* Szirovátka Aradon. Szirovátka Károly a m. kir. opera híres tenoristája szombaton és hétfőn lép fel színházunkban, mint vendég, Mindkét este „Troubadour” opera kerül színpadra. A színügyi bizottság tegnap tartott ülésén megengedte az igazgatónak, hogy a két színházi estén a páholyok, a földszinti ülőhelyek és az első sorú erkélyülések árát 33 százalékkal felemelhesse. Ez előadás páros bérlet színtetben felemelt helyárral fog megtartatni. Helyárok. Nagy páholy 8 frt, alsó és emeleti páholy 6 frt, II. emeleti páholy 4 frt, I-r. támlás szék 1 frt 60 kr, II-od r. támlás szék 1 frt 30 kr, támlás szék 1 frt, II-od emeleti erkélyülések az I-ső sorban 1 frt. A többi helyek árai természetesen felemelve.

Azok, akik két vendég egyszerre. Ma Ujházy né Székely Kornélia és Ivánfy Jenő a nyilvánvaló színház tagjai együtt fognak fellépni a „Vasgyáros” színműben. Ujházy né Clairet, a hány lány eddig Derby Fülöpöt játsza. Ujházy né Székely Kornélia az aradi színtársulat ujjelalzó módjátett széphangu másodénekesnője állattá alak

e hó 15-én érkezik meg Debreczenből Aradra a társulathoz.

* A színészegyesület igazgató-tanácsába Aradról beválasztottak Fenyvessi Emil és Szakács Andor.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A drága pattogatott kukoricza. Moldován Mita és Krizsán Maxa ó-pécskai parasztemberek. Tamásdán Vászának már kis földje is van. Ennél a Tamásdánál morzsoló kukoriczát Krizsán Maxa, mikor odajött hozzája Moldován Mita és mondja neki: adj nekem egy pár cső kukoriczát, szeretnék a gyerekeimnek pattogatni. Krizsán semmi rozszat nem látott abban, ha ő ad és adott is. Hanem Moldován nem elégedett meg azokkal a csövekkel, melyeket Krizsántól kapott, hanem felfeszítette a kukoricza göré oldalát és vagy 15 vékát elemelt a szép sárga kukoriczából. Krizsánt, a ki nyomára jött a lopásnak, pálinkával megvesztegette. Az aradi kir. törvényszék Moldován Mitát 1 havi börtönre, Krizsán Maxát pedig 8 napi börtönre ítélte. Ugy az ügyész, mint a vádlottak megnyugodtak az ítéletben.

§ Mezőbíró, csősz meg a tinók. Makari Tódor kerülősi lakos és felesége nagy gyönyörűséget leltek a szép tinókban. Hanem bizony nagy galibát okozott a Makari párnak a kedvenc tinók tilosban menése. Gyönyörű a vetése a kerülősi pusztáknak, ez vonzotta a Makariék tinóját a tilosba. Hanem az már régi dolog, hogy a hol szép a tilos, ott éber a csősz. Meg is látta a tilosba tévedt tinót és kezdte a mezőbíró lakására hajtani a rosszban járó tinókat. Hanem csak ezt kellett látni a hirtelen természetű Makari Tódornak, ott termelt hirtelen és hamarjában elverte a csőszet. Az aradi kir. törvényszék Makari Tódornét 1 napi fogházra és a felmerült költségek fizetésére ítélte, hatóság elleni erőszak vétsége miatt.

§ Rossz barát. Balog Julcsa és Beljung Anna aradi cselédleányok jó barátok voltak, természetesen olyan barátságot értünk, mint a milyen két cselédleány között kifejlődhetik. Történt, hogy Balog Julcsa találkozott az utcán Beljung Annával, ki éppen csomagot vitt kezében. Beszélgetés közben Beljung elmondta, hogy ő most Ernyeiekhez állt be. Balog Julcsa, mint rendesen lenni szokott, lebeszélte törekedett, hogy az nem jó hely, ott nem jó dolga lesz stb. Beljung Anna rá is hagyta magát beszélni és ki is jelentette, hogy ő rögtön elmegy és visszamondja a helyét. Meg is tette. Balog Julcsa ajánkozott hogy elkíséri, mikor pedig odaértek, kérte, hagyja nála addig a csomagot. Beljung jóhiszeműleg oda adta és bement Ernyeiekhez. Mire kijött, Balog Julcsa már nem volt ott. Beljung hirtelen egy rendőrt kerített és keresni kezdte a barátját. Meg is találták a csomaggal együtt a zsidórusok körül. E miatt állt tegnap Balog Julcsa a kir. törvényszék előtt. Hanem vádlottat azon vallomására, hogy ő nem akarta eladni azokat a csomagokban levő holmikat, meg hogy vádló sem jelent meg, felmentették.

TÁVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Budapest, márcz. 8. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt 11 órakor a főrendiház is tartott rövid ülést. Szlávny József koronaőr elnökölt.

A napirendet néhány főrendiházi tagsági igazolvány tárgyalásán kívül egyedül a mezőgazdasági és mezőrendőrségi törvényjavaslat képezte.

Bethlen András gr. földmivelésügyi miniszter a javaslatot terjedelmesebb, beható beszéddel elmagyarázta s egyben kijelentette, hogy a főrendiház bizottsága által a javaslaton és pedig a nyomásos gazdálkodáson eszközölt módosításához hozzá járul.

A javaslatot ezzel a módosítással elfogadták.

A javaslat megváltoztatván, az vizsgáló bizottság a képviselőházhoz, ahol előreláthatólag élénk vitát fog kelteni.

Kossuth egészsége.

Budapest, márczius 8. (Saját tud. táv.) Kossuth állapota folyton súlyos; vesebaja erősödik, a pillanatnyi jobblét nem biztató.

Mit kívánnak a függetlenségek?

Budapest, márcz. 8. (Saj. tud. táv.) Wekerle tanácskozott Polonyival és Justh Gyulával Kossuth esetleges halála után teendő intézkedések tárgyában. Álláspontjuk annyira ellenkező, hogy a megegyezés ki van zárva. Hírlik, hogy a függetlenségek Kossuth érdemeinek törvénybe iktatását, hamvainak államköltségen hazahozatalát, és szobrának államköltségen való felállítását követelik.

Képviselők jelölése.

Sepsi-Szt.-Görgy, márczius 8. (Saj. tud. táv.) A választók nagy többsége Gajdary Ödönt kikiáltotta jelöltnek. Ellenfele Székely György szintén szabadelvű. Gajdary győzelme biztos.

Szerb lap Oroszország ellen.

Belgrad, márczius 8. (Saj. tud. távirata.) Az orosz pánszláv sajtó kihívó viselkedését a „Male Novine” egy általánosan feltűnést keltő cikkében utasítja vissza. Az önkényuralomhoz szokott és kancsukával kormányzott oroszok — mondja az említett lap — korholnak bennünket, mert állítólag nem ragaszkodunk az alkotmányhoz, sőt még montenegrói testvéreink is megköveznének bennünket, mivel nem akarunk oly alkotmányosak lenni mint ők szeretnek, mintha bizony a montenegróiak hozzá volnának valamely alkotmányhoz szokva. Az orosz konzervatív és klerikális lapok szemünkre vetik, hogy nem vagyunk tiszta radikálisok. Azok az oroszok mondják ezt kik otthon mindenkit élve eltemetnének, a kik csak egy orosz tekintet mernek a trón felé vetni. Ezek az oroszok azok, kik bennünket uralkodóink ellen fellovalnak, majd arra akarnak rávenni bennünket, hogy uralkodónkat gyerkőcz módján büntessük. A klerikális sajtó azt is felhozza ellenünk, hogy nem akarunk Milán ellen fellépni és fenyegetőzik, hogy végleg magunkra hagy bennünket, vagy egyesülni fog az osztrák-magyar monarchiával országunk szétdarabolása érdekében. Ime ez az utolsó szava a moszkvai panszlavizmusnak és a „Prawoslawije”-nak. (a görög keleti vallás neve). Így beszél a mi északi testvérünk. Jó, ha Oroszország saját érdekeiért kész a mieinket feláldozni, a mitől, mint ezt eléggé tapasztaltuk, nem idegenkedik — majd meg fogjuk őt előzhetni, majd mi lépünk egyezsége Ausztria-Magyarországgal s az oroszok akkor győződjenek meg arról, hogy mi Ausztria-Magyarországgal való szerződésben képesek vagyunk oly áldozatra is, ami az oroszoknak legkevésbé sem lesz kedvükre.

Pusztító földrengés.

Bukarest, márczius 8. (Saj. tud. táv.) Ma itt és a környéken óriási széllel párosult erős földrengés volt, mely a vidéken rendkívül sok kárt tett és házakat döntött össze.

Gyilkossági kísérlet.

Páris, márczius 8. (Saj. tud. táv.) Choiselet grófot tegnap két revolverlövessel megsebesítették. A merénylő Toury grófnő, ki három nap óta leskelődött a gróf után. A merényletet bosszúból követte

el, mivel *Choisel* gróf által elvesztett egy öröklési pert.

Csaló énekesnő.

Páris, márczius 8. (Saj. tud. táv.) *Moulin* énekesnőt két millióig menő csalásaiért elfogták. A művésznő házak cseberelésével foglalkozott.

Gladstone állapota.

London, márczius 8. (Saj. tud. táv.) *Gladstone* aggasztóan súlyos beteg; katasztrófától tartanak.

Elcsipett bomba.

London, márczius 8. (Saj. tud. táv.) Tegnap a bowstreeti rendőrbíróság ablakpárkányában bombát találtak. Azt hiszik, hogy a bíróság ellen akartak merényletet elkövetni.

Óriási szerencsétlenség.

London, márcz. 8. (Saj. tud. táv.) Ruigrooban előadás alatt a színház kigyulladt és 300 ember, többnyire nő, odaégett.

Kitüntetések.

Konstantinápoly márcz. 8. (Saj. tud. táv.) A szultán az osztrák-magyar nagykövetség és a főkonzulátus néhány tisztviselőjét érdemjelekkel tüntette ki. *Jankó* smyrnai főkonzul és *Koziedrobski-Bolesta* Tadeus gróf, követségi titkár a medzsidjend második osztályát, *Hermann* a Taurus hadihajó parancsnoka a harmadik osztályú ozmanlirendet, *Inkey* báró, attaché valamint *Gaspard* és *Otto* dragománok a negyedik osztályú ozmanlirendet kapták.

Sikkasztás.

Modena, márczius 8. (Saj. tud. táv.) Az itteni munkáspénztárnál 100,000 lírát sikkasztottak. A pénztár titkára kit gyanúsítanak, agyonlőtte magát. A munkások közt nagy az izgalom, mert két hónappal ezelőtt szintén jelentékeny összeget sikkasztottak pénzükből.

KÖZGAZDASÁG.

Aradmegye erdőipara és keskenyvágyú iparvasutai.

Az erdőknek rendszeres kihasználása oly óriási lendületet vett az egész országban, s így *Aradmegyében* is, hogy időszerűnek vélem e vidék fatermelését, az e célra épített nagyszámú iparvasutakat megismertetni.

A *Marosvölgyén* kezdem, érte azt a részt, mely Erdély határától, Zámthoz Kladvózig, illetve Szelyovától Lippáig húzódik. E területen bányászat, mely óriási apparatussal aknázzák ki azt, az eddig meddőben hevert kincset, az erdőséget, nagy forgalmat idézve elő ez által és szép keresetet nyújtva e vidék eléggé szegény lakosságának.

A megjelölt területen a magyar kincstár kivül még a következő nyelvbirtokosoknak van kiterjedt erdőbirtokuk:

Gróf *Nádasdy* Ferencznek (Soborsin), *Munk* Henrik és fainak (Maros-Szlátina), *Lichtenstein* Alajos gnek (Iltyó), *Mocsonyi* Sándor és *Jenőnek* (Kápolnás Birkis), *Bethlen* András grófnak (Birkis), *Mocsonyi* Zenonak (Bulcs-Batta), *Kinczig* Antalnak (Konop), *Wodianer* Albert bárónak (Kapruca) és *Konopy* Kálmánnak (Odvos).

Jelen ismertetésemet *Nádasdy* gróf *Soborsini* uradalmán kezdem.

Nádasdy gróf szakított az eddigi itt be nem vált házi kezeléssel és uradalmát, mely nagyobb részben erdőbirtok, igen praktikus és előnyös feltételek mellett haszonbérbe adta *Seidner* Bernát, tekintélyes berzovai özég-

nek. A bérlőhöz tartozik a mintegy 600 kat. hold mezőgazdaság, gazdasági épületekkel és eszközökkel; a 25 kilométer hosszú keskenyvágyú iparvasut; a mészkemenczék és mész-kőbánya s végül a trójási határban évenkénti letarolásra 200 kat. hold erdő. A szerződés 10 évre kötött, a 2000 hold előre kiméretett. E bértárgyakért fizet bérlő évi 48.000 frt haszonbért, oly összeget, minőt a házi kezelés mellett megközelíteni sem lehetett.

Az iparvasut szintárvolsága 60 czm. a sínek sulya méterenkint 5 és fél klg. A pálya gözmozdonyval való közlekedésre van berendezve s a mozdony és kocsi *Koppel* rendszere, *Rossemann* és *Kühnemann*-féle gyártmányok. 60 ilyen kettős kocsi egy-egy fékkel, közlekedik naponta, egyelőre egy, a tavaszon már két mozdonyval. A pálya emelkedése 40 pro mille. Az aczélsínek a diósgyőri vasgyárból kerültek ki.

A mészkemenczék száma 7, harmincz waggon mészre való úrtartalommal.

Ugy az iparvasut, mint a mészkemenczék házi kezelése alatt épültek s czélszerűségük *Langner* erdőmester buzgalmanak s szakavatottságának tudható be.

E bérlésben bérlőnek, mint azt a legautentikusabb forrásból tudom, az itt felsorolt anyagokat a következő mértékben termeli: 600 waggon meszet, 40,000 kbméter tüzfát, 2000 drb. talpfát, 5000 drb. gerendát, oszlopot és 10000 drb. különféle épület- és szerzemfát.

Ugyancsak *Seidner* Bernátnak még három iparvasutja van, melyek tisztán az ő tulajdonát képezik. Ezek a soborsin-pernyesti 18 kilométer, berzova-lalasinzi 4 kilométer és a berzova-valesztone-i 18 kilométeres vonalak. A berzova-lalasinzi, tisztán mészszállításra használtatik. A lalasinzi mészégetőkben évente 1000 waggon meszet produkál.

A berzova-valesztonei vállalatban következőket termel: 30.000 kbméter tüzfát, 150.000 darab karót a Tisza és belviz szabályozó társulat részére.

A soborsin-pernyesti vállalatban 1600 kat. hold erdő kerül három év alatti letarolásra. Itt az összes termelés ez: 100.000 kbméter tüzfát, 20.000 darab vasuti talpfa, 150.000 drb különféle szerszám és kádárfa, 15.000 db. oszlop és gerenda.

A három vállalatnál állandóan (évi fizetéssel) alkalmazott munkások száma 360. A fatermelésnél egész télen át mintegy 1500 erdei munkás dolgozik, kiknek nagy része oláh s kisebb része krajnai.

SZEPESSI SÁNDOR.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi márcz. hó 7. Hizott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Óreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 50.—51. krig. Óreg közep (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 50.—51. krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 53.5—54. krig. Fialat közep (pkint 251—320 klg. sulyban) 51.—52. krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő sulyban) 50.5—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) 49.—50 krig. — Közep (pkint 220—280 klg. sulyban) 49.5—50. krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő sulyban) 49.—50. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 50.—51. krig. Közep (páronkint 220—260 klg. sulyban) 50.—51. krig. — Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 48.—49. krig. — Sertésárak szám 1894. márcz. hó 5-én volt készlet 136,711 darab. 1894. márcz. hó 6-án felhajtott: 2787 darab 1894. márcz. hó 6-án elszállított 888 drb. 1894. márcz. 7. maradt készletben 138,560 drb. — A hizott sertésüzletirányzata: változatlan.

Szeszűzlet.

— Márczius 8. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % belesértve 85 frt fogyasztási adó.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. márczius 8.

Magyar aranyjárdék 4% 118.25
Magyar koronajárdék 4% 95.25
Magyar arany 4 1/2% 125.50
Magyar ezüst 4 1/2% 102.25
Magyar keleti vasut 1876. 122.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 95.25
Magyar italmegváltási kötvény 100.50

Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény 98.—
Magyar nyereményországi kölcson 152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcson 143.—
Osztrák papírjárdék 98.35
Osztrák járadék ezüst 98.25
Osztrák járadék arany 126.25

Budapesti gabnatőzsdé

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, márczius 8. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt	
BUZA	bánsági tiszavidéki pestvidéki fehérmegyei bácskai észak-magyarországi	szilárd	7.25—7.70	
		„	7.30—7.70	
		„	7.25—7.70	
		„	7.25—7.70	
		„	7.35—7.75	
		„	—	
ROZSA	—	lanyha	5.45—5.70	
ÁRPA	takarmány	csend.	6.—6.40	
	égetni való	„	6.85—7.50	
ZAB	—	szilárd	6.95—7.40	
Tengeri	bánsági másnemű	szilárd	4.60—4.70	
Káposzta-repce	—	lanyha	—	
Köles	—	csend.	4.10—4.50	
Szárazgabona hírtűző	BUZA	tavasza	lanyha 7.47—7.49	
		junius 1894	„ 7.24—7.26	
	Tengeri	május-junius 1894	szilárd	—
		szept-október 1893	„	4.84—4.86
ZAB	Budapest sz. tavasza	szilárd	—	
	Budapest sz. őszre	„	6.80—6.82	
Káposzta-repce	aug.-szeptember 1893	lanyha	12.05—12.10	

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. S. (Arad) Ön csodálkozik azon, hogy a magyar parlamentben olyan gyerekes megjegyzést enged meg magának egyik-másik képviselő, a minőt *Vajay* István megengedett a hétfői ülésen. Ez a heczcz pedig tényleg megtörtént, a minék személyesen voltunk fültanui. Különben ne ezen csodálkozzék ön, hanem azon, hogy olyan szegény választókerület is akad Magyarországon, a mely *Vajay* Istvánnal különb képviselőt nem tud a parlamentbe küldeni.

D. B. (Temesvár) B. levelét tudomásul vettük. Nem volt szerencsénk találkozhatni, megismerkedni s ezért történt, hogy a név kimaradt.

Aradvárosi

Évadbérlet
147. szám.

színház.

Havibérlet
7. szám.

Pénteken, 1894. évi márczius hó 9-én:

UJHÁZYNÉ-SZÉKELY CORNÉLIA urnő és IVÁNFYI JENŐ ur a budapesti nemzeti színház tagjai vendégfel-lépésével:

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Ohnet György. Fordította: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Beaulien marquisné — — — — — Bácsné.
Claire, leánya — — — — — Ujháznő.
Octave, fia — — — — — Tompa K.
Bligny herceg, unokaöccse — — — — — Fenyvessi E.
Préfont báró — — — — — Szebenyi A.
Sophie, neje, a marquisné unokahuga — — — — — Kézdy J.
Derblay Philippe — — — — — Ivánffy J.
Susanne, huga — — — — — Kendy B.
Moulinet, gazdag gyáros — — — — — Ba.assa J.
Athénias, leánya — — — — — Rónaszékiné.
Bachelin, jegyző — — — — — Bács K.
Gobert, gyármunkás — — — — — Czákó.
Brigitta, cseléd Derblaynál — — — — — Szakácsné.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Márczius 8. —

Fehér Kereszt szálloda: Löbl S. kereskedő, Ujvidék, Konopi Kálmán birtokos, Odvos, Eder N. igazgató, Budapest. Patrubby György birtokos, Budapest. Hermann N. birtokos, Lugos. Szilbereisz Ida birtokosnő, Uj-Száganna. Klein Miklós birtokos, Silingyia. Ince Lajos, tokos, Nagyvárád. Hesz György birtokos, Lippa. Ferencz kereskedő, Uj-Pécs. Härlt Rudolf kereskedő, Bodenbach. Köhne Károly gyógyszer, Budapest. Drányi-lédy Mihály ügyvéd, Hajdu-Szoboszló. Páv György si állatorvos, Hajdu-Szoboszló. Izsák Károly segéd, Weisz Már kereskedő, Nagyvárád.
Három Király szálloda: Pinkusz Mihály Józseffelva. Huszka János földmives, Tornya. Imre földbirtokos, Holdmészes. Hevesi András Facset.

Felelős szerkesztő: Vass Gé

Arad szabad királyi város polgármesterétől.
79 | 894. pm. 51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről köz-
hírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és
a város által kezelt alapokból törlesztési köl-
csönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%
a melyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi
törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre
1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amely-
ből tőke törlesztésre 1% számoltatik el. A
kölcsönvevők jogában áll a kölcsönt a tör-
lesztési időn belül is félévi felmondásra a fél-
évi kamat különbözet megtérítése mellett
visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

1978 | 894. k. h. sz.

3—3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizott-
ságának 3237/131—881. sz. a kelt s a nagy-
méltóságú m. kir. belügyminiszterium által
54186 | 884. sz. a jóváhagyott szabályrendelet
alapján felhivatnak a ház, kert, szőlő és föld-
tulajdonosok és bérlők, hogy udvarukban, kert-
jükben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken levő
gyümölcs és diszfiákról, bokrok és cserjékről a
hernyófészkeket és petegyűrűket folyó évi
márczius hó 15-éig leszedessék és azokat
tüzessé, — tavasz és nyár folyama alatt mutat-
kozó hernyókat és hernyóhálókat leszedessék és
elégessék.

Egyben minden tulajdonos és bérlő felhi-

vatik, hogy amennyiben szomszedja a fennebbi
kötelezettségnek eleget nem tenne, azt a kapi-
tányi hivatalnál bejelentse.

Erről az érdekeltek azon hozzáadással ér-
tesítettnek, hogy a rendes hernyózást mulasztó
tulajdonosok vagy bérlők a hivatkozott szabály-
rendelet 4. §-a értelmében azonfelül hogy az el-
mulasztott munkát az ő költségükre hivatalból
fog elrendeltetni 25 frtig, a bejelentést mulasztó
szomszedok pedig 10 frtig terjedhető pénzbir-
sággal fogják büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztító éneklő ma-
darak kimelése különösen ajánlatik a lakosság
figyelmébe.

Aradon, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla
alkapitány.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,10	1,55	10,—
Szolnok	11,14	4,02	1,37
Csaba	2,18	5,57	4,37
Kétegyháza	2,49	6,15	5,08
Lökösháza	3,07	—	5,26
Kurtics	3,23	6,39	5,43
Sofronya	3,35	—	5,55
ARAD érkezik	3,50	6,57	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,25	8,20	9,45
Sofronya	11,41	—	10,02
Kurtics	11,53	8,38	10,16
Lökösháza	12,09	8,49	10,35
Kétegyháza	12,32	9,03	11,—
Csaba	1,23	9,25	11,45
Szolnok	4,20	11,46	3,00
BUDAPEST érkezik	7,25	1,50	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,25	6,35	4,30	—
Glogovác	2,43	6,46	4,42	—
Györök	3,20	7,08	5,03	—
Paulis	3,40	7,19	5,14	—
Radna-Lippa	4,00	7,37	5,32	—
Konop	—	8,00	5,56	—
Berzova	—	8,15	6,12	—
Tótvár	—	8,38	6,41	—
Soborsin	—	8,56	7,01	—
Piski	—	11,16	9,59	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,29	—
Tövis érkezik	—	1,20	11,56	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3,04	1,35
Gyulafehérvár	3,40	2,14
Piski	5,52	3,59
Soborsin	8,16	6,26
Tótvár	8,37	6,42
Berzova	9,08	7,07
Konop	9,24	7,24
Radna-Lippa	9,58	7,56
Paulis	10,12	8,08
Györök	10,25	8,20
Glogovác	10,48	8,44
ARAD érkezik	11,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Sofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lökösháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,43
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4,29	—
Lökösháza	7,10	7,09
Kurtics	7,24	7,24
Sofronya	7,40	7,47
ARAD	7,59	8,14
"	8,17	8,38
"	8,30	8,58
"	8,45	9,10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,30	5,58
Uj-Arad	6,43	11,54	6,09
Németságh	7,05	12,19	6,27
Vinga	7,32	12,47	6,46
Orczifalva	7,48	1,04	6,58
Merczifalva	8,03	1,20	7,09
Szt.-András	8,19	1,38	7,21
TEMESVÁR érkezik	8,42	2,04	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,11	8,15
Szt.-András	8,20	1,39	8,45
Merczifalva	8,34	1,57	9,05
Orczifalva	8,45	2,16	9,21
Vinga	9,02	2,41	9,46
Németságh	9,17	2,58	10,07
Uj-Arad	9,34	3,31	10,30
ARAD érkezik	9,44	3,45	10,45

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT-ANNA indul	7,50	6,30
Simánd	8,22	7,01
Kisjenő-Erdőhegy	9,10	7,40
Székudvar	9,29	7,56
Sikló	9,42	8,11
Ottlaka	9,58	8,25
Elek	10,15	8,40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,30	8,55

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	3,05
Elek	5,32	3,25
Ottlaka	5,41	3,37
Sikló	5,51	3,50
Székudvar	6,02	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,18	4,39
Simánd	6,42	5,10
UJ-SZT-ANNA érkezik	7,05	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10,37	8,35
Kamarásmaj.	10,47	8,47
Nesze	10,54	8,57
Kovács-háza	11,10	9,15
Bánhegyes	11,31	9,38
M.-Bodzás	11,51	10,00
Bánkut	12,02	10,14
KÉTEGYHÁZA érkezik	12,20	10,35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3,00	5,15
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	3,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovács-háza	4,25	6,28
Nesze	4,39	6,34
Kamarás-maj.	4,48	6,42
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,25
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,54
Pécska	5,43	9,36	5,20
Battonya	6,12	10,01	5,56
Tompa	6,24	10,11	6,09
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,55
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,22
Nagylak	7,39	11,15	7,44
Apátfalva	8,01	11,35	8,10
Makó	8,26	11,56	8,44
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,01
SZEGED érkezik	9,33	1,00	9,57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,42	6,00	8,00
Kis-Zombor	3,32	6,46	4,08
Makó	3,55	7,05	4,50
Apátfalva	4,14	7,24	5,15
Nagylak	4,34	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,48	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,20	8,28	7,00
Tompa	5,44	8,50	7,27
Battonya	5,58	9,02	7,42
Pécska	6,24	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,40	9,39	8,24
ARAD érkezik	7,05	10,00	8,50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6,30	5,15
Ötvenes	6,48	5,34
Zimánd-Ujfalu	6,55	5,41
Uj-Szt-Anna	7,22	6,07
Világos	7,46	6,31
Muszka-Magyarád	7,53	6,38
Pankota	8,04	6,48
Apatelek	8,37	7,21
Borosjenő	8,48	7,32
Bokszeg-Beél	9,12	7,56
Borossebes-Buttyin	9,44	8,26
Almás-Alcsill	10,13	8,55
GURAHONCZ érkezik	10,30	9,12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	3,00
Almás-Alcsill	4,32	3,17
Borossebes-Buttyin	5,02	3,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjenő	5,56	4,41
Apatelek	6,06	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszka-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ötvenes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,08	6,52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9,00	7,40
Csermő érkezik	10,00	8,40

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,30
Borosjenő érkezik	5,50	4,30

Folyékony Glycerin-Creme

Kielhausertől, Grácban.

A folyékony Glycerin-Creme sikerült egyesítése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét föntartják. Óvszer a levegő, szél és nap befolyása ellen. eltávolítja a szeplőt, napsütést, májfoltot és minden hasonló arcztisztalanságot. Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan.

Glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztítja és élénkíti a bőrt és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bír. Darabja kék papírban 35 kr.

Párisi hölgypor, a bőrnek leggyengédebb fehér mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. — Hölgyeknek, úgy férfiaknál is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr. Fehér, rózsaszinben és sárga (Rachel.)

Kézmosó-por mandula-szappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arcz- és kézbőr-tisztító szer. — Egy doboz ára 50 kr.

Rouge-végétel kitünő arczpirosító szer nappalra és estére. — Ára 50 kr.

Hamisitott hölgyportól és glycerin-cremetől óvakodni tessék. Csak az ekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasításán a mellékelt védjegy van.

143 2-12

Kapható:

Török Lószef budapesti gyógyszerész különlegeségi főraktárának aradi fiokjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz” czimzett gyógyszer-tárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Olesó pénzt

szerzek földbirtokra és városi lakházakra, amely visszafizethető

1-50 év alatt.

Rosenzweig Ödön

Budapest, Nefelejts-utca 7. szám.
312 2-5

215 | 894. gazd. sz.

1-8

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke

1. a városi közeveti alapjának terhére ez évben elrendelt munkák u. m.:

1. a nagy-körut egy részének csatornázásával, feltöltésével, valamint a Baross-park mentén támfal építésével,

2. a Batthyányi- és Révai-utczák egy részének csatornázása, feltöltése és átkövezésével,

3. a Sina-utca egy részének átkövezésével,

4. a vágóhid-utczában a választó-utczától a

Demeter-utczáig terjedőleg tervezett csatornázással összekötött munkák teljesítésének elvállalása és

II. 900 köbméter kocsiút kövezéséhez alkalmas tört kőnek szállítása iránt 1894. évi márczius

hó 12-én délelőtt 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár az egyes munkákra nézve a következő:

az 1. alatti munkákra nézve 7600 frt 93 kr.

a 2. " " " 5956 frt 89 kr.

a 3. " " " 713 frt 40 kr.

a 4. " " " 1610 frt 50 kr.

egy köbméter tört kőre nézve 4 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a

készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és

írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi febr. hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

M. kir. államvasutak. Zágrábi Üzletvezetőség.

47168/93. sz.

99. 1-

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalai mentén levő szolgálati órák (a vonatkiszérő és mozdonyvezető zsebóráinak kivételével) jókarban tartását, javítását és szabályozását az 1894. évi május hó 1-től 1896. december 31-ig terjedő időre verseny útján átengedni szándékozván, felbivjünk a vállalkozni szándékozó és iparengedéllyel bíró órákat, hogy kellőleg bélyegzett ajánlataikat, melyek a magyar és horvát vonalakra külön-külön szerkesztendőek f. évi április hó 20-ának déli 12 órájáig I. szakosztályunkhoz (Zágráb, Trenkova-utca 12. szám, I. emelet) benyújtani sziveskedjenek. Az ajánlatok fent említett két vonalcsoporthoz egyike is tehetők, ugymint a magyar vonalcsoporthoz alkotó budapest-kelenföld-szt.-lőrinczi, rétszilas-szegzárdi, zánkány-dombovár-bátaszéki, somogyzobbbarcsi, barcs-pécs-űszögi, űszög-villányi, hidegkut-gyönktamas-miklósvári, somogyzobb-balaton-szt.-györgyi vonalakra, Budapest-Kelenföld, űszög, Áta, Trinitás, Villány, Barcs és Balaton-Szt.-György állomások kivételével, illetőleg a horvát vonalcsoporthoz alkotó zánkány-fiumei, sziszek-bródi, sunya-doberlini, zapresic-osačtoranyi, zabok-kiteplitz-krapinai és varasgoluboveczi vonalakra Doberlin, Bród és Zapresic állomások kivételével.

A szerződés tervezete az üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, továbbá osztálymérnökségeinknél a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zágráb, 1894. január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

4314 | 1. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Arad állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1894. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen naptól számított három éven át, vagyis 1897. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékon „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére” felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve f. évi április hó 1-én, déli 12 óráig az alólírt üzletvezetőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz négyszáz o. é. forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb folyó évi márczius hó 31-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Ezen feltételektől eltérő, avagy nem a kitűzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad. 1894. február hó.

A m. kir. államvasutak
aradi üzletvezetősége.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság” könyvnyomdájában.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége | Miskolczon.

84 | III. sz.

62 1-*

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán az 1894-ik évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlete iránt azaz 1897. évi június hó 30-ik napjáig ezenel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán levő vendéglő üzletére 84. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbén a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok az 1894. évi május hó 1-ső napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján téríti vevény mellett — nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Miskolczon 1894. évi április hó 31. napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon választthasson, Miskolcz, 1894. január hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

190 | 94. g. sz. ü.

1-3

Hirdetmény.

A városi színházépület déli bérházának I-ső emeletén levő 3. számú, jelenleg br. Simonyi Lajosné urnó által birt és 5 utcaiz, 1 em. cselédszobából, konyhából s kettős kamara álló lakás f. évi május hó 1-től kezdve bérbead.

A bérbévitel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni.

Arad, 1894. február hó 19-én.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

54/1894.

204.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló „Hertschka Mór ösztöndíj alapítványból az aradi főreáliskola tanulóira nézve két hely betöltendő lévén, azokra ezennel pályázat nyittatik.

A pályázónak igazolni kell:

- hogy az aradi főreáliskolában tanul,
- hogy a tantárgyaknak legalább feléül a legjobb, másik feléül pedig a legjobbat követő osztályzattal bír,
- hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel bírnak:

- a szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazoló aradvárosi szülőtlén árvák,
- az aradvárosi szegény özvegyek fiai,
- az aradmegyei szegény szülőtlén árvák,
- ezen vármegyei szegény özvegyek fiai,
- az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1-5 r. t. tok szerint minősített pályázó nem jelenik meg, a többi pályázó közül a legkitünőbb gú árlónak fog az ösztöndíj vagyon és vallás. b. árnóm tekintet nélkül adományoztatni.

Az ösztöndíj 10,000 frt tőke k. árvé kijel. egy-egy hatodából áll, amely 1893. s. ári és eltembor hó 1-től kezdődőleg mind. ági tanácsnok befejezte után fizettetik ki. megtekinthetők.

A pályázati kérvények Arad polgármesterénél 1894. évi április székének 1894. jáig nyújtandók be.

Arad, 1894. márczius hó 11-én.

Kiadta:
Lócs Rezső,
aljegyző.
kir. t.